

1 תקנות הטוענים השרעיים, התשכ"ג-1963

בתוקף סמכותי לפי סעיף 28 לחוק הקאדים, התשכ"א-1961, ולאחר התייעצות עם ראש בית-הדין השרעי לערעורים ועם שר המשפטים, אני מתקין תקנות אלה:

1. הגדרות

בתקנות אלה -

"טוען שרעי" - מי שהוסמך על פי תקנות אלה לייצג בעל-דין לפני בתי-הדין השרעיים;

"ועדה" - הועדה על פי תקנה 2;

"בעל-השכלה משפטית גבוהה" - אדם שנתקיים בו אחד מאלה:

(1) בוגר של פקולטה למשפטים במוסד בישראל, שהוכר כמוסד להשכלה גבוהה בהתאם לחוק המועצה

להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958;

(2) בוגר בלימודי משפט במוסד במדינת-חוץ שהוכר, לענין תקנות אלה, על ידי האוניברסיטה העברית

בירושלים כמוסד להשכלה גבוהה;

(3) מי שהוסמך במדינת-חוץ לעריכת-דין ושימש בה כעורך-דין לפחות שנתיים;

"השר" - שר הדתות.

2. ועדת ההסמכה

(א) מוקמת בזה ועדה לבחינות בדין השרעי לצורך הסמכתם של טוענים שרעיים.

(ב) הועדה תהיה בת שלושה קאדים שימונו על ידי השר והוא ימנה את היושב-ראש.

(ג) הועדה תפעל אף אם פחת מספר חבריה לשניים.

(ד) מינוי חברי הועדה ומענה יפורסמו ברשומות.

3. מתן רשיונות לטוענים שרעיים

השר יתן לאדם רשיון להיות טוען שרעי, אם נתקיים בו אחד מאלה:

(1) כיהן כקאדי בישראל, ופרש מתפקידו בנסיבות שאין עמהן קלון;

(2) הוא בעל השכלה דתית גבוהה, להנחת-דעתה של הועדה, או בעל השכלה משפטית גבוהה, והועדה

אישרה לגביו כי עמד בהצלחה בכל בחינותיה של הועדה בדין השרעי, או באותן בחינות שמהן לא פוטר על פי

תקנה 6;

(3) היה ביום ו' באדר ב' התשכ"ב (12 במרס 1962) בעל רשיון, או זכאי לקבל רשיון לטעון בפני בתי-דין

שרעיים, על פי פקודת עורכי-הדין, 1938;

(4) הוא בעל השכלה דתית גבוהה, להנחת-דעתה של הועדה, או בעל השכלה משפטית גבוהה, וכיהן עשר

שנים רצופות כמזכיר ראשי של בית-דין שרעי.

4. סייג למתן רשיונות

על אף האמור בתקנה 3, רשאי השר לסרב להעניק לאדם רשיון של טוען שרעי, אם הורשע אותו אדם בעבירה שבנסיבות

הענין יש בה משום קלון.

5. סדרי הבחינות

הועדה, באישור השר, תקבע את סדרי הבחינות בד"ן השרעי ומועדיהן, ותפרסם הודעה על כך ברשומות.

6. פטור מבחינות

הועדה רשאית, בהחלטה שנתקבלה על דעת כל חבריה, לפטור אדם מחובת הבחינות על פי תקנה 3(2), אם כיהן אותו אדם כקאדי בבית-דין שרעי מוסמך במדינת-חוץ, או אם היה מוסמך לטעון בפני בתי-הדין השרעיים במדינה כאמור.

7. תחום מקצוע

טוען שרעי רשאי לייצג בעל-דין בפני בתי-הדין השרעיים בישראל בכל הליך משפטי, ולצורך כך רשאי הוא להגיש בשמו כתבי-טענות ולטעון בשמו בשעת הדין.

8. התנהגות מקצועית

טוען שרעי יפעל לטובת שולחו בנאמנות ובמסירות, ויעזור לבית-הדין השרעי לעשות משפט. במילוי תפקידו יחולו עליו, בשינויים המחוייבים על פי הענין, כללי האתיקה המקצועית החלים על עורכי-דין בישראל.

8א. סייג לייצוג בשל עילת פסלות דיין

(תיקון התשס"ה)

(א) התבקש טוען שרעי לקבל על עצמו לייצג צד בהליך בבית הדין, ויש לו יסוד להניח כי קבלת הייצוג תביא לכך שהקאדי שנקבע לדון באותו הליך לא ישב בד"ן בשל התקיימות עילה מעילות הפסלות המפורטות להלן, לא יקבל על עצמו את הייצוג אלא אם כן ההליך הוא הליך קשור להליך קודם שבו ייצג הטוען השרעי את אותו צד או שביט הדין התיר את הייצוג לפי בקשה שהגיש הטוען השרעי:

(1) הקאדי שנקבע לדון בהליך הוא בן משפחה של הטוען השרעי או שקיימת ביניהם קרבה ממשית אחרת;

(2) לקאדי הדן בהליך או לבן משפחה מדרגה ראשונה של הקאדי יש ענין כספי ממשי או ענין אישי ממשי בטוען השרעי.

(ב) לענין תקנה זו -

"בן משפחה" - בן זוג, הורה, הורה של בן זוג, ילד, אח, סב, נכד וכן ילד או בן זוג של כל אחד מאלה ולרבות מי שהיה אפוטרופוס או מי ששימש משפחה אומנת של הקאדי או שהקאדי היה אפוטרופוס או שימש משפחה אומנת שלו;

"בן משפחה ראשונה" - בן זוג, הורה, ילד, אח וכן ילד או בן זוג של כל אחד מאלה ולרבות מי שהיה אפוטרופוס או מי ששימש משפחה אומנת של הקאדי או שהקאדי היה אפוטרופוס או שימש משפחה אומנת שלו; "הליך קשור", ביחס להליך קודם - ערעור על הליך קודם, או הליך אחר הקשור קשר ישיר להליך קודם והנוגע לאותה מסכת עובדתית.

9. התקנת כללי אתיקה מקצועית

(תיקון התשס"ה)

הועדה רשאית, באישור השר, להתקין כללי אתיקה מקצועית לטוענים שרעיים, ולפרסמם ברשומות. משעת פרסומם כאמור יחייבו כללים אלה את הטוענים השרעיים, בנוסף לחובותיהם על פי תקנה 8 או על פי תקנה 8א.

10. ועדת המשמעת

- (א) מוקמת בזה ועדת-משמעת לבירור קובלנות נגד טוענים שרעיים בעניני אתיקה מקצועית.
- (ב) ועדת המשמעת תהיה מורכבת משני קאדים, מהם אחד בתפקיד של יושב-ראש, שיתמנו על ידי השר, ומשופט בית-משפט מחוזי שיתמנה על ידי שר המשפטים.
- (ג) מינוי חברי ועדת המשמעת יפורסם ברשומות.

11. הגשת קובלנה נגד טוען שרעי

(תיקון התשס"ה)

- (א) היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו רשאים להגיש קובלנה נגד טוען שרעי לוועדת המשמעת, בין ביזמתם ובין על פי תלונת אדם אחר, בשל אחד מאלה:
- (1) הטוען השרעי עבר על כללי האתיקה על פי תקנה 8 או על כללי האתיקה שפורסמו על פי תקנה 9 או פעל בניגוד לתקנה 8א;
- (2) הטוען השרעי נהג בצורה שאינה הולמת מעמדו של טוען שרעי בישראל.
- (ב) סדרי הדין בוועדת המשמעת בבירור הקובלנה, ייקבעו בכללים שתוציא הועדה באישור שר הדתות.
- (ג) ועדת המשמעת תהא רשאית, מטעמים מיוחדים שיפורטו בהחלטתה, לקבל ראייה אף כי לא היתה כשרה להתקבל בבית המשפט.

12. ענשים משמעתיים

- טוען שרעי שהורשע על עבירה פלילית שבנסיבות הענין יש בה משום קלון, או שהורשע על ידי ועדת המשמעת אחר בירור הקובלנה שהוגשה נגדו, רשאית ועדת המשמעת להטיל עליו עונשין כדלקמן:
- (1) אזהרה;
- (2) נזיפה;
- (3) התליית רשיונו כטוען שרעי לתקופה קצובה שלא תעלה על חמש שנים;
- (4) שלילת רשיונו כטוען שרעי לצמיתות.

13. טיעון על ידי קרוב

בית-דין שרעי רשאי לתת לאדם שאינו טוען שרעי רשות לטעון לאחד מבעלי-הדין בענין שהובא בפניו, אם נשתכנע שאותו אדם הוא קרוב-משפחה של הצד לו הוא טוען וכי אינו לוקח שכר עבור טיעונו בענין.

14. עונשין

אדם המתחזה כטוען שרעי בלי להיות טוען שרעי ובלי שיחול עליו סעיף 13, או עושה אחת הפעולות האמורות בתקנה 7, דינו - מאסר של ששה חדשים או קנס 500 לירות.

15. השם

לתקנות אלה ייקרא "תקנות הטוענים השרעיים, התשכ"ג-1963".

י' בניסן התשכ"ג (4 באפריל 1963)

זרח ורהפטיג

שר הדתות

[1] ק"ת 1440, התשכ"ג (18.4.1963), עמ' 1374.
תיקון:ק"ת 6347, התשס"ה (16.11.2004), עמ' 142.

//